

Sygn. akt I ACa 980/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 marca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodnicząca: SSA Joanna Walentkiewicz – Witkowska

Sędziowie: SA Anna Cesarz (spr.)

SO (del.) Marta Witoszyńska

Protokolant: sekretarz sądowy Paulina Działońska

po rozpoznaniu w dniu 22 marca 2018 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z siedzibą w W.

przeciwko (...) Klubowi Sportowemu (...) z siedzibą w S.

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 28 kwietnia 2017 r. sygn. akt I C 1121/15

oddala apelację.

Sygn. akt I ACa 980/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z 28 kwietnia 2017 r. Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie z powództwa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z siedzibą w W. przeciwko (...) Klubowi Sportowemu (...) z siedzibą w S. o zapłatę oddalił powództwo i zasądził od powoda Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z siedzibą w W. na rzecz pozwanego (...) Klubu Sportowego (...) z siedzibą w S. kwotę 7.200 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższe orzeczenie poprzedziły ustalenia faktyczne, które Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne:

(...) Klub Sportowy (...) jest stowarzyszeniem kultury fizycznej prowadzącym działalność w środowisku wiejskim, a jego celem jest propagowanie i rozwój kultury fizycznej na terenie Klubu, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki środowiska wiejskiego. Terenem działania Klubu jest obszar Gminy S., a siedzibą władz Centrum (...) w P.: (...): (...)-(...) S..

Poczynając od 2000 roku, Gmina S., na terenie której znajdował się (...) Klub Sportowy (...), była bardzo aktywna w pozyskiwaniu unijnych środków na swój rozwój. Środki te pochodziły z przedakcesyjnego programu (...). Pomysł sięgnięcia po środki z programu (...) przez pozwane stowarzyszenie wyszedł od wójta gminy S. – K. M. to mieć na celu pozyskanie środków z Unii Europejskiej w celu zagospodarowania terenu. Z Urzędu Gminy padła propozycja wsparcia (...) Klubu Sportowego (...) z siedzibą w S. poprzez zapewnienie środków własnych.

W dniu 20 grudnia 2003 roku (...) Klub Sportowy (...) w P. złożył w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w ramach Programu (...) wniosek o pomoc finansową w ramach działania 4. Różnicowanie działalności gospodarczej na obszarach wiejskich według schematu 4.3 Publiczna Infrastruktura (...) na O. (...), a przedmiotem planowanego przedsięwzięcia było: unowocześnienie zaplecza sportowo-turystycznego, modernizacja parkingu, oświetlenie oraz wykonanie materiałów informacyjnych i promocyjnych na rzecz interesu zbiorowego (redukcja zaśmiecenia terenu w wyniku ustawienia pojemników na śmieci, zagospodarowanie terenu w celu wszechstronnego rozwoju sprawności fizycznej i umysłowej, przygotowanie i wykonanie materiałów informacyjnych lub promocyjnych na rzecz interesu zbiorowego, modernizacja placu zabaw, tworzenie terenów zielonych, modernizacja parkingu, modernizacja boiska trawiastego do piłki nożnej, pola do rzutu kulą, skoczni do skoków w dal i wzwyz, bieżni, ogrodzenia boiska, okien, oświetlenia, łapaczy piłek. Jako koszty całkowite przedsięwzięcia wskazano 316.102 złote, w tym 57.002 złote – koszty niekwalifikowane i 259.100 złotych – koszty kwalifikowane. Procentowy udział refundacji (...) w kosztach kwalifikowanych miał wynosić 50%, tj. kwotę 129.500 złotych, udział własny wnioskodawcy również miał wynosić kwotę 129.500 złotych. Wnioskodawca – w imieniu którego wniosek podpisał Przewodniczący Zarządu S. S. i Skarbnik Klubu (...) – oświadczył, że informacje zawarte we wniosku są prawdziwe, a także, że na realizację wnioskowanego przedsięwzięcia nie korzysta i nie będzie korzystał z pomocy finansowej ze środków publicznych w ramach Programu (...), P., (...), pomocy Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz innych międzynarodowych funduszy, a także, że pomoc na różnicowanie działalności łącznie z pomocą pochodzącą z innych środków publicznych nie przekroczy 50% całkowitych kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia i łącznie ze środkami pochodzącymi z innych źródeł nie przekroczy całkowitych kosztów przedsięwzięcia.

Do wyżej wskazanego wniosku o przyznanie pomocy został dołączony harmonogram rzeczowo – finansowy przedsięwzięć, plan przedsięwzięcia sporządzony w dniu 22 grudnia 2003 roku przez Przewodniczącego Zarządu Klubu (...), zgłoszenie robót budowlanych z datą wpływu do Starostwa 22 grudnia 2003 roku, w którym jako przedmiot prac wskazano: „urządzenie boiska trawiastego do piłki nożnej, ustawienie ławek, ogrodzenie boiska o długości mb, urządzenie boiska, placu zabaw, wymiana okien w strażnicy OSP, urządzenie terenów zielonych – posadzenie drzew i krzewów”.

Pismem z dnia 8 września 2010 roku Starostwo Powiatowe w W.. potwierdziło złożenie w dniu 22 grudnia 2003 roku przez (...) Klub Sportowy (...) w P. zgłoszenia robót budowlanych, w którym jako przedmiot prac wskazano: „ogrodzenie boiska w P., budowa parkingu na samochody osobowe do 10 stanowisk”.

Każdy wniosek o udzielenie pomocy w ramach programu (...) składany przez Stowarzyszenia był weryfikowany przez pracowników Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Sprawdzane były też dokumenty składane razem z wnioskiem. Jeśli dochodziło do podpisania umowy to znaczyło, że wniosek był zgodny.

Pismem z dnia 4 lutego 2004 roku, Urząd Gminy w S. poinformował (...) Klub Sportowy (...), że w projekcie budżetu gminy na 2004 roku przyznana została dla Klubu dotacja w wysokości 187.752 złote, która przeznaczona jest na realizację działania 4 „Różnicowanie działalności gospodarczej na obszarach wiejskich”, schemat 4.3 „Publiczna infrastruktura turystyczna na obszarach wiejskich” w ramach programu (...).

O fakcie finansowania inwestycji przez Gminę S. strona powodowa była informowana przed podpisaniem przez Stowarzyszenia umów o wsparcie.

W dniu 31 marca 2004 roku została podjęta Uchwała nr XI/63/04 Rady Gminy S. w sprawie przystąpienia Gminy S. do wymienionych w uchwale Stowarzyszeń, w tym do (...) Klubu Sportowego (...).

Rozstrzygnięciem nadzorczym Wojewody (...) z dnia 7 maja 2004 roku stwierdzono nieważność uchwały nr XI/63/04 Rady Gminy S. w sprawie przystąpienia Gminy S. do wymienionych w uchwale Stowarzyszeń.

Informacja o rozstrzygnięciu nadzorczym Wojewody (...) została opublikowana w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym i Biuletynie Informacji Publicznej.

Przedstawiciele pozwanego nie wiedzieli o uchyleniu uchwały Rady Gminy o przystąpieniu do Stowarzyszenia.

W dniu 27 czerwca 2004 r. została zawarta umowa nr (...) pomiędzy Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z siedzibą w W. reprezentowaną przez J. B. działającego na podstawie pełnomocnictwa Prezesa Agencji a (...) w S., zwanym Beneficjentem, reprezentowanym przez S. S. – przewodniczącego klubu i (...) – skarbnika klubu. Umowa określiła warunki i tryb udzielenia przez Agencję pomocy finansowej Beneficjentowi z funduszy Unii Europejskiej i funduszy krajowych – program S. w ramach publicznej infrastruktury turystycznej na obszarach wiejskich. Przedmiotem umowy była realizacja przedsięwzięcia polegającego na: „unowocześnieniu zaplecza sportowego: modernizacja placu zabaw, pola do rzutu kulą, ogrodzenia boiska, bieżni, oświetlenia, parkingu, skoczni, zakup poj. na śmieci, oświetlenia oraz przygotowanie i wykonanie materiałów informacyjnych i promocyjnych i tzw. terenów zielonych” w terminie najpóźniej do dnia 31 sierpnia 2004 roku. Przedsięwzięcie miało być realizowane w P..

Agencja zobowiązała się udzielić, na warunkach określonych w umowie, pomocy finansowej, stanowiącej zwrot części kosztów kwalifikowanych poniesionych przez Beneficjenta na realizację przedsięwzięcia, w wysokości 127.871,31 złotych, nie więcej niż 50% kwalifikowanych kosztów przedsięwzięcia wynoszących 255.742,62 złote. Kwota pomocy finansowej obejmowała środki krajowe w kwocie 31.967,83 złote i środki pochodzące z Unii Europejskiej w kwocie 95.903,48 złote. Pomoc finansowa miała być przekazana jednorazowo w wysokości 127.871,31 złotych, co stanowić miało zwrot poniesionych przez Beneficjenta 50% całkowitych kwalifikowanych kosztów przedsięwzięcia określonych w harmonogramie rzeczowo – finansowym. Beneficjent zobowiązał się zapewnić środki na sfinansowanie całości kosztów przedsięwzięcia w wysokości 312.006 złotych, która to kwota obejmowała udział własny Beneficjenta w kosztach kwalifikowanych w kwocie 127.871,31 złotych (50% całkowitych kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia) oraz refundowaną kwotę pomocy ze środków S. w kwocie 127.871,31 złotych (50% całkowitych kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia) oraz koszty niekwalifikowane w kwocie 56.262,38 złotych.

W § 6 umowy określone zostały obowiązki Beneficjenta. W § 9 umowy zostały określone przypadki, w których Agencja może odmówić udzielenia pomocy finansowej, a w przypadku jej wcześniejszej wypłaty, zobowiązać Beneficjenta do jej zwrotu w całości, jeżeli wystąpi choćby jeden z przypadków wymienionych w § 9 pkt. a-m., w tym w przypadku niezrealizowania lub niepełnego zrealizowania przedsięwzięcia (§ 9 lit. b) oraz złożenia przez beneficjenta fałszywych lub stwierdzających nieprawdę dokumentów lub nieprawdziwych bądź nierzetelnych oświadczeń, które miały istotny wpływ na przyznanie pomocy (§ 9 lit. h), nie udokumentowanie realizacji przedsięwzięcia w sposób określony w umowie (§ 9 lit. e).

W § 10 umowy przewidziano, że w razie wystąpienia choćby jednego z przypadków określonych w § 9 Agencja ma prawo wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym i wezwać Beneficjenta do zwrotu kwoty otrzymanej pomocy finansowej wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych liczonymi od daty przekazania przez Agencję pomocy finansowej na rzecz Beneficjenta, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania do zapłaty. Rozwiązanie umowy w takim przypadku następowało z dniem doręczenia wypowiedzenia na adres Beneficjenta.

Do umowy załączono harmonogram rzeczowo – finansowy stanowiący jej integralną część.

Prawne zabezpieczenie wykonania przez (...) Klub Sportowy w P. zobowiązań wynikających z powyższej umowy stanowił weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową.

Powyższa umowa, a także umowy zawarte przez inne stowarzyszenia z obszaru Gminy S., została podpisana w Urzędzie Gminy w S. w niedzielę 27 czerwca 2004 roku. Były to umowy standardowe generowane za pomocą systemu komputerowego na podstawie wniosku. Nie było żadnych negocjacji w dniu ich podpisywania. Jednocześnie z podpisywaniem umów były składane podpisy na wekslach i na deklaracjach wekslowych przez przedstawicieli klubów. Ze strony Agencji do czuwania nad podpisywaniem umów została oddelegowana Z. S.. Na miejscu był też kierownik biura (...) i biura obsługi wniosków Agencji (...).

W całej Gminie S. były prowadzone w stowarzyszeniach prace związane z wykorzystaniem środków przyznanych z programu (...). Funkcję inspektora nadzoru sprawował D. F., który nadzorował wykonywanie prac. Prace zostały wykonane.

W dniu 15 września 2004 roku (...) Klub Sportowy (...) złożył w (...) Oddziale Regionalnym (...) wniosek o płatność zgodnie z zawartą przez strony umową, wnosząc o przekazanie kwoty w wysokości 127.871,31 złotych. Do wniosku o wypłatę powyższej kwoty załączono także wykaz rachunków dokumentujących poniesione koszty kwalifikowane oraz zestawienie rzeczowo – finansowe. Z powyższym wnioskiem pozwany złożył oświadczenie, podpisane przez S. S. i E. C., że nie finansował przedsięwzięcia z innych źródeł, niż przewidywała umowa z dnia 27 czerwca 2004 roku oraz nie korzystał z innej pomocy finansowej ze środków publicznych.

Gdy Stowarzyszenie składało wnioski o dokonanie płatności ze środków programu (...), pracownicy Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dokonywali kontroli – sprawdzano wykonanie prac i dopiero po kontroli były wypłacane pieniądze. (...) Klub Sportowy (...) zrealizował planowane prace, co zostało sprawdzone przez pracowników Agencji, którzy nie mieli zastrzeżeń.

W dniu 5 maja 2005 roku powód przelał na rachunek bankowy pozwanego kwotę 127.871,31 złotych.

W okresie od 21 czerwca 2010 roku do 29 października 2010 roku, na wniosek Prokuratury Okręgowej w Sieradzu, powodowa Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przeprowadziła kontrolę doraźną w (...) Oddziale Regionalnym (...) w zakresie zbadania prawidłowości przyznania i wypłaty pomocy finansowej w ramach (...). W toku kontroli stwierdzono nieprawidłowości dotyczące zarówno Stowarzyszeń, jak i Agencji .

Kontrola w (...) Klubie Sportowym z (...) w P. została przeprowadzona w dniu 19 października 2010 roku przez A. K. – głównego specjalistę Wydziału Polityki Antykorupcyjnej, Skarg i Wniosków oraz L. B. – głównego specjalistę Wydziału Kontroli Wewnętrznej Agencji. Kontrola miała służyć potwierdzeniu realizacji projektu inwestycyjnego przez (...) Klub Sportowy (...) Programu Operacyjnego (...) w ramach umowy z dnia 27 czerwca 2004 roku. Pozwany nie sprzeciwiał się przeprowadzeniu kontroli.

(...) Klub Sportowy (...) po przeprowadzonej kontroli przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dowiedział się o stwierdzeniu nieważności uchwały nr XI/63/04 Rady Gminy S. w sprawie przystąpienia Gminy S. do wymienionych w uchwale Stowarzyszeń.

O wynikach przeprowadzonej kontroli Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa informowała wszystkie Stowarzyszenia.

Wyniki kontroli zostały przedstawione w piśmie skierowanym przez powoda do A. B. – podsekretarza stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Pismem z dnia 27 maja 2011 roku, doręczonym pozwanemu w dniu 6 czerwca 2011 roku, powód wypowiedział umowę nr (...) z dnia 27 czerwca 2004 roku podając jako przyczynę wypowiedzenia złożenie przez Beneficjenta fałszywych lub stwierdzających nieprawdę dokumentów bądź nierzetelnych oświadczeń, które miały istotny wpływ na przyznanie pomocy, tj. naruszenie par. 9 lit. e) oraz h) ww. umowy.

W uzasadnieniu wskazano, że chodzi, po pierwsze, o brak poprawnego zgłoszenia robót budowlanych do Starostwa Powiatowego w W. na zakres prac wykazanych w planie projektu, tj. naruszenie § 9 lit h oraz lit e umowy. Podano, że do wniosku o przyznanie pomocy zostało dołączone zgłoszenie robót budowlanych z dnia 19 grudnia 2003 roku (data wpływu do Starostwa 22.12.2003 r.) następującej treści: „Urządzenie boiska trawiastego do piłki nożnej, ustawienie ławek, ogrodzenie boiska o długości 700 mb, urządzenie boiska i placu zabaw; wymiana okien w S. OSP; urządzenie terenów zielonych – posadzenie drzew i krzewów” podpisane przez E. C.. W trakcie kontroli przeprowadzonej w 2010 roku starostwo powiatowe w W. potwierdziło zgłoszenie robót ale innej treści i podpisanego przez inną osobę, a mianowicie: „urządzenie boiska w P., budowa parkingu na samochody osobowe do 10 stanowisk” podpisane przez S.

S.. Nadto wskazano, że pomoc finansowa z Programu (...) łącznie z pomocą pochodzącą z innych środków publicznych przekroczyła 50% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia, tj. naruszenie par. 3 ust. 1 w związku z par. 4 ust. 2, par. 6 ust. 1 lit. b), par. 9 lit. h) umowy. Wskazano, że chodzi o uchwałę Rady Gminy S. nr XI/63/04 z dnia 31.03.2004 r. w sprawie przystąpienia Gminy S. do stowarzyszeń oraz zawiadomienie Gminy S. o przyznaniu środków przeznaczonych na realizację inwestycji w ramach programu S., które zostały uznane jako środki własne. Wskazano, że w trakcie przeprowadzonej przez Agencję w 2010 roku kontroli ustalono, że Wojewoda (...) w trybie nadzoru stwierdził nieważność ww. uchwały Rady Gminy S., o czym (...) nie została poinformowana, co miało istotny wpływ na przyznanie i wypłatę pomocy, ponieważ skutek powyższego łączna pomoc pochodząca z innych środków publicznych przekroczyła 50% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia, a więc Stowarzyszenie nie posiadało środków własnych w wysokości pozwalającej na sfinansowanie całości inwestycji.

Wszystkie Stowarzyszenia działające w gminie S., które korzystały w 2004 roku z pomocy finansowej w ramach programu (...) miały z tego samego powodu wypowiedziane zawarte z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa umowy o udzielenie pomocy finansowej.

W dniu 26 lipca 2011 roku powód skierował do pozwanego wezwanie do zapłaty kwoty 222.434,80 złotych, które to wezwanie doręczono pozwanemu 3 sierpnia 2011 roku.

Pismem z dnia 16 października 2011 roku pozwany złożył powodowi wniosek o ponowne rozpoznanie wypowiedzenia umów. Powód wniosek ten rozpatrzył negatywnie.

W dniu 25 czerwca 2012 roku powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 238.793,57 złote. Powyższe pismo zostało doręczone pozwanemu w dniu 28 czerwca 2012 roku.

W dniu 27 maja 2014 roku powód wystosował do pozwanego ostateczne wezwanie do zapłaty kwoty 267.978,01 złotych, które zostało odebrane przez pozwanego w dniu 2 czerwca 2014 roku. Z pisma powyższego wynika, że weksel jest wypełniony na wskazaną wyżej kwotę z datą płatności na dzień 9 czerwca 2014 roku i opatrzony klauzulą „bez protestu”.

Zrealizowane w stowarzyszeniach działających w gminie S. inwestycje do chwili obecnej służą społeczności miejscowej.

W dniu 20 lutego 2014 roku Prokuratura Okręgowa w Sieradzu skierowała do Sądu Okręgowego w Sieradzu akt oskarżenia przeciwko przedstawicielom w/w stowarzyszeń i pracownikom powoda.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 1 lutego 2016 r. Sąd Okręgowy w Sieradzu uznał J. B. (kierownika Biura (...)) za winnego czynów określonych w punkcie I, II, III, IV wyroku z eliminacją określonych zapisów zarzutów i skazał go na karę łączną 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na okres próby 8 lat.

Zarzut pkt II aktu oskarżenia dotyczył min. tego, że w okresie od listopada 2003 roku do października 2006 roku J. B. pełniąc funkcję kierownika Biura (...), działając w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu uzyskania dofinansowania ze środków krajowych oraz funduszy pomocowych przedakcesyjnych Unii Europejskiej z programu (...) w ramach działania 4 „Różnicowanie działalności gospodarczej na obszarach wiejskich”, schemat 4.3 „Publiczna infrastruktura turystyczna na obszarach wiejskich”, czyniąc sobie z popełnienia przestępstwa stałe źródło dochodu, działając w warunkach zorganizowanej grupy przestępczej opisanej w zarzucie VII niniejszego aktu oskarżenia, wykonując zadania, jakie zostały mu przydzielone w ramach wewnętrznej struktury grupy, obejmując świadomością nierzetelność przedłożonych dokumentów przez osoby reprezentujące Stowarzyszenia min. (...) G. w S. oraz samą Gminę S., którymi posłużyły się podczas aplikowania i rozliczenia dofinansowania, fikcyjność prowadzonej procedury przetargowej skutkującej wyłonieniem wykonawców poszczególnych inwestycji niezgodnie z obowiązującymi procedurami, nieformalne porozumienie, do którego doszło, pomiędzy Wójtem Gminy S. K. R., a osobami reprezentującymi przedsiębiorstwa wykonawców, niezgodność przeprowadzonych wizytacji terenowych przez pracowników (...) z procedurami (...) oraz fakt, iż rzeczywistym inwestorem był Urząd Gminy

S., nie zaś formalnie zgłoszone, jako beneficjenci stowarzyszenia, udzielając rady w zakresie procedur pozyskania środków z programu (...) i sprawując ogólny nadzór nad pozyskaniem przez wskazane podmioty dofinansowania, przygotowując niezbędne dokumenty dotyczące procedury przetargowej, wzoru studium wykonalności, wprowadził w błąd pracowników (...) z/s w W., co do:

- faktycznej realizacji inwestycji przez działające na terenie Gminy S. stowarzyszenia podczas, gdy w rzeczywistości inwestorem była Gmina S., albowiem organy statutowe stowarzyszeń zostały pozbawione rzeczywistego wpływu na realizowane inwestycje;
- uczestnictwa na poszczególnych etapach przygotowania wniosku, realizacji, rozliczenia wykonania inwestycji osób uprawnionych do reprezentacji stowarzyszeń;
- rzetelności przedkładanych przez beneficjentów dokumentów dotyczących funkcjonowania stowarzyszeń oraz posiadania wymaganego wkładu własnego dla realizacji inwestycji;
- rzetelności przedłożonych dokumentów i zachowania określonych przepisami prawa procedur przetargowych stanowiących niezbędny przyznania, a następnie wypłaty pomocy finansowej, podczas gdy złożenie podpisów przez osoby uprawnione na przygotowanych przez niego dokumentach: informacjach o wyniku przetargu, formularzach przedłożenia ofert przetargowych, powiadomieniach o wyborze i odrzuceniu oferty, raportach z sesji otwarcia ofert, raportach z przetargu, arkuszach selekcji technicznej ofert i zgodności z wymogami formalnymi, listach kontrolnych otwarcia ofert, uchwałach poszczególnych stowarzyszeń w sprawie powołania komisji przetargowej, zaproszeniach do udziału w przetargu skierowanych do poszczególnych przedsiębiorstw wykonawców, zbiorczych zestawieniach ofert, umowach z wykonawcami poszczególnych inwestycji, co nastąpiło na przygotowanych przez niego dokumentach zawierających pełne dane dotyczące wyłonienia wykonawcy przed rozpoczęciem procedur przetargowych;
- prawidłowości przeprowadzonej wizytacji terenowej na etapie rozpoznawania wniosku o dofinansowanie i rzetelności sporządzonego na tej podstawie raportu z przeprowadzenia przedmiotowej czynności, co do rzeczywistego jej przebiegu, uczestnictwa w czynności osób uprawnionych do reprezentacji poszczególnych stowarzyszeń oraz weryfikacji danych wskazanych we wniosku w miejscu realizacji inwestycji.

Tym samym wyrokiem Sąd uznał D. F. (inspektora nadzoru robót budowlanych, który reprezentował stowarzyszenia) za winnego czynów określonych w punkcie IX, X, XI, XII wyroku i skazał go na karę łączną 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na okres próby 7 lat.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o materiał dowodowy zebrany w przedmiotowej sprawie w postaci załączonych do akt dokumentów, stwierdzając, że prawdziwość ich nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania oraz w postaci zeznań świadków w zakresie wyżej ustalonych faktów.

Sąd odmówił wiary zeznaniom świadka S. W., w zakresie dotyczącym czasu uzyskania przez Agencję wiadomości o decyzji nadzorczej Wojewody (...) z dnia 7 maja 2004 roku, w której stwierdzono nieważność uchwały nr XI/63/04 Rady Gminy S. w sprawie przystąpienia Gminy S. do wymienionych w uchwale Stowarzyszeń, tj. że Agencja dowiedziała się o tym dopiero podczas weryfikacji dokumentacji pozwanego w 2010 roku, uznając, że powyższe zeznania nie znajdują potwierdzenia w pozostałym zebranych materiale dowodowym.

Sąd nie czynił ustaleń faktycznych na okoliczność wykonania przez pozwanego prac objętych umową z powodem, z uwagi na fakt, że okoliczność ta nie stanowiła przyczyny wypowiedzenia umowy, stąd też zeznania świadków złożone w tym przedmiocie zostały pominięte.

Sąd pominął dowód z zeznań świadka A. W., M. S. i E. Z., którzy nie posiadali żadnych istotnych informacji w sprawie.

W rozważaniach Sąd stwierdził, że źródłem roszczenia powódki jest treść umowy zawartej między stronami ocenianej w granicach art. 353¹ kc.

Pierwszej kolejności Sąd odniósł się jednak do zarzutu przedawnienia, który podniósł pozwany powołując się przede wszystkim na treść rozporządzenia Rady (WE, E.) nr (...) z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich, które przewiduje czteroletni okres przedawnienia (art. 3 ust. 1), liczony od momentu powstania szeroko rozumianych nieprawidłowości w wykonywaniu umowy (art. 1 ust. 1), które w niniejszej sprawie – według twierdzeń powoda- miały miejsce już na etapie składania wniosku w 2004 r. Sąd uznał zarzut ten za niezasadny, wskazując, że z art. 3 ust. 1 powołanego rozporządzenia wynika, że w przypadku programów wieloletnich okres przedawnienia w każdym przypadku biegnie od momentu „ostatecznego zakończenia” programu, który jednak strony nie określiły w umowie. Sąd stwierdził, że program S. został ostatecznie zamknięty w 2006 r. i ta data wyznacza początek biegu przedawnienia. Uznał także, że w zakresie terminu przedawnienia art. 3 ust. 3 Rozporządzenia Rady (WE, E.) nr (...) z dnia 18 grudnia 1995 r. odsyła w tym zakresie do przepisów krajowych, a z kolei art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. nr 98 poz. 634 z późn. zm.) w sprawach dotyczących ustalenia nienależnie lub nadmiernie pobranych środków publicznych, które zostały przekazane przez Agencję na podstawie umowy w związku z realizacją specjalnego Programu Akcesyjnego na rzecz (...) pochodzących z Unii Europejskiej oraz krajowych przeznaczonych na współfinansowanie wydatków realizowanych z funduszy Unii Europejskiej, odsyła do przepisów kodeksu cywilnego. Dodatkowo w § 13 umowy z dnia 27.06.2004 r. wskazane zostało, że w sprawach nieuregulowanych umową mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego. W związku z tym Sąd uznał, że w przedmiotowej sprawie należy zastosować 10-letni termin przedawnienia, wynikający z treści art. 118 k.c., który – liczony od 2006 r. nie upłynął przed wniesieniem niniejszego pozwu.

W dalszej kolejności Sąd Okręgowy oceniając wskazane w wypowiedzeniu przyczyn rozwiązania umowy uznał, że powódka w żaden sposób nie udowodniła, że pozwany wprowadził ją w błąd poprzez składanie fałszywych bądź nierzetelnych dokumentów czy oświadczeń, które miały istotny wpływ na przyznanie pomocy.

Oceniając zasadność zarzutów obu stron Sąd zaznaczył, że (...), jako podmiot wykonujący obowiązki związane z dysponowaniem środkami publicznymi, był uprawniony i zobowiązany do sprawowania kontroli nad spełnieniem warunków przyznania pomocy finansowej od momentu złożenia wniosku o pomoc finansową, aż do chwili dokonania płatności na rzecz beneficjenta. Stwierdził także, że na etapie składania wniosku wymogi formalne wystąpienia przez pozwanego z wnioskiem o dofinansowanie zostały zachowane – Stowarzyszenie złożyło prawidłowo wypełniony wniosek o dofinansowanie wraz z wymaganymi załącznikami. Osoby odpowiedzialne za weryfikację formalną wniosku ze strony Agencji nie stwierdziły żadnych nieprawidłowości. W dokumentacji wnioskowej pozwany wskazał jednoznacznie źródło pochodzenia własnego udziału w inwestycji – że były to środki przekazane przez Gminę S.. Gmina S. w dniu 31 marca 2004 r. podjęła uchwałę, na mocy której przystąpiła m.in. do pozwanego stowarzyszenia. Agencja, w świetle tej uchwały, uznała środki wniesione przez Gminę, za środki własne beneficjenta.

W konsekwencji powyższego Sąd uznał, że takie zachowanie powódki nie było prawidłowe i uzasadniało odmowę podpisania umowy, zwłaszcza że rozstrzygnięciem nadzorczym Wojewody (...) stwierdzono nieważność uchwały Rady Gminy o przystąpieniu m.in. do (...) Klubu Sportowego (...). Informacja o stwierdzeniu nieważności uchwały została opublikowana w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, a zatem była podana do publicznej wiadomości. Zdaniem Sądu powódka nie może wywodzić dla siebie korzystnych skutków prawnych ze swojej niewiedzy w tym zakresie. Po drugie Sąd wskazał, że powódka w żaden sposób nie udowodniła, że pozwane Stowarzyszenie wprowadziło ją w błąd w tym zakresie. Z materiału dowodowego jednoznacznie bowiem wynika, że przedstawiciele Stowarzyszenia nie wiedzieli o uchyleniu tej uchwały.

Zdaniem Sądu obowiązek weryfikacji dokumentów i prawidłowości finansowania przedsięwzięcia spoczywał na Agencji, a zatem uchybienia w zakresie weryfikacji wniosku o płatność w odniesieniu do źródeł finansowania leżały po stronie pracowników powoda. W ocenie Sądu powód nie może z niekompetencji swoich pracowników wywodzić pozytywnych skutków w postaci możliwości domagania się zwrotu sumy dotacji. Prawidłowa weryfikacja wniosku

o pomoc finansową nie pozwoliłaby bowiem na jej przyznanie. Skoro zatem przedstawiciele powódki, państwowej osoby prawnej, zaakceptowali taką formę finansowania przedsięwzięcia i dopuścili do podpisania umowy, a centrala Agencji wypłaciła dotację – to brak jest jakichkolwiek podstaw do stwierdzenia, że nieuczciwe działanie pozwanego doprowadziło do wypłaty tych środków.

Sąd wskazał, że zgodnie z przyjętą przez Agencję interpretacją, środki pochodzące z jednostki samorządu terytorialnego należało klasyfikować na dwa sposoby: w przypadku gdy Gmina jest członkiem stowarzyszenia jako środki własne, a gdy nie była członkiem – jako pomoc publiczną. Powołana powyżej uchwała Rady Gminy S. została podjęta w wykonaniu instrukcji podanych przez Agencję. Niewątpliwie, na skutek uchylenia przedmiotowej uchwały przez organ nadzorczy, ani w momencie składania wniosku, ani podpisywania umowy między stronami, Gmina S. nie była członkiem pozwanego Stowarzyszenia. W okolicznościach sprawy nieprawidłowość ta obciąża jednak powódkę jako podmiot profesjonalny, którego pracownicy nie stwierdzili żadnych nieprawidłowości, a przeciwnie, sami doradzili pozwanemu, by Gmina doń przystąpiła w celu umożliwienia udzielenia dotacji. Podkreślić należy, że niezależnie od tego czy przedmiotowa uchwała została uchylona, czy nie – przystąpienie przez Gminę do stowarzyszenia nie zmieniało publicznego charakteru środków od Gminy. Tym samym uchybienie leżało po stronie pracowników strony powodowej, którzy błędnie zakwalifikowali pochodzenie środków, co do których pozwane stowarzyszenie nigdy nie ukrywało skąd pochodzą. Podsumowując, Sąd uznał zarzut naruszenia umowy w postaci niespełnienia kryterium maksymalnego poziomu finansowania z pomocy pochodzącej ze środków publicznych za niezasadny.

Jeżeli chodzi o zarzut dotyczący istnienia dwóch zgłoszeń robót budowlanych o różnej treści (jednego złożonego jako załącznik do wniosku o pomoc finansową, a drugiego złożonego do Starostwa Powiatowego w W.) Sąd stwierdził, że okoliczność ta nie wypełnia przesłanek żadnego z punktów umowy skutkującego utratą pomocy finansowej (§ 9 umowy). W szczególności nie zostało w ocenie Sądu udowodnione, żeby przedmiotowe dokumenty były fałszywe lub stwierdzały nieprawdę (§ 9 pkt. h umowy). Wskazał, że wiążący dla stosunku prawnego łączącego strony jest zakres prac wymieniony w § 2 ust. 1 umowy oraz załączniku do umowy. Ten zakres prac nie pokrywa się w całości z treścią żadnego ze zgłoszeń robót budowlanych znajdujących się w aktach sprawy. Powód jednak w żaden sposób nie wykazał, w jaki sposób powyższa okoliczność wywarła istotny wpływ na przyznanie pomocy, co było warunkiem koniecznym aby powód miał prawo rozwiązać umowę w świetle jej § 10 ust. 1 w związku z § 9 pkt. h.

Sąd Okręgowy zwrócił także uwagę, że Agencja z przyczyn leżących po stronie jej pracowników zdecydowała się zawrzeć umowę w okolicznościach, w których obiektywnie patrząc nie powinna była tego uczynić. Gdyby nie było powyżej omówionych uchybień ze strony pracowników Agencji, nie doszłoby do zawarcia umowy, bo beneficjent nie spełniałby kryteriów otrzymania pomocy finansowej. W takiej sytuacji dochodzenie przedmiotowego roszczenia należy uznać za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i podlegające oddaleniu na tej podstawie, nawet w sytuacji, gdyby z prawnego punktu widzenia, któryś z zarzutów powódki okazał się zasadny.

Wobec powyższego, Sąd uznał że żądanie zwrotu wypłaconej kwoty dofinansowania nie było zasadne, a zatem powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Powyższe orzeczenie zaskarżyła w całości strona powodowa zarzucając:

1. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. mające wpływ na wynik sprawy poprzez zaniechanie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, zgodnie z logiką i doświadczeniem życiowym wobec rozbieżności pomiędzy zgłoszeniem robót budowlanych złożonym faktycznie przez pozwanego w Starostwie Powiatowym w W., a dostarczoną do powodowej Agencji wraz z wnioskiem o pomoc finansową kopią zgłoszenia robót budowlanych, które miało rzekomo zostać złożone przez pozwanego w Starostwie Powiatowym w W., a w konsekwencji naruszenie art. 232 k.p.c. poprzez przyjęcie, że powód nie wywiązał się z obowiązku udowodnienia okoliczności, z której wywodzi skutki prawne, iż pozwany wprowadził go w błąd poprzez składanie fałszywych lub nierzetelnych dokumentów czy oświadczeń, które miały wpływ na przyznanie pomocy, podczas gdy powód przedstawił

dokumenty ze Starostwa Powiatowego w W., które potwierdzały, że wraz z wnioskiem o pomoc finansową pozwany złożył nierzetelne i stwierdzające nieprawdę dokumenty;

1. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. mające wpływ na wynik sprawy poprzez zaniechanie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego zgodnie z logiką i doświadczeniem życiowym i w konsekwencji przyjęcie, iż pozwany nie składał do powodowej Agencji fałszywych bądź nierzetelnych dokumentów czy oświadczeń, które miały wpływ na przyznanie pomocy, z pominięciem istotnej części materiału dowodowego w postaci wyroku karnego z dnia 1 lutego 2016 r. Sądu Okręgowego w Sieradzu II Wydział Karny, z którego wynika, że większość dokumentów i oświadczeń składanych przez pozwanego na etapie składania wniosku o pomoc finansową, a także na etapie składania wniosku o płatność, było nierzetelnych i stwierdzało nieprawdę, a w konsekwencji naruszenie art. 11 kpc poprzez jego niezastosowanie, wobec przyjęcia przez Sąd I instancji, że powód nie udowodnił nierzetelności dokumentacji składanej powodowi przez pozwanego,

2. naruszenie przepisów postępowania tj. art. 233 § 1 k.p.c. mające wpływ na wynik sprawy poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, wobec odmówienia przez Sąd I instancji wiary ustaleniom poczynionym przez Sąd Okręgowy w Sieradzu II Wydział Karny w sentencji wyroku z dnia 1 lutego 2016 r. , co do faktu nierzetelności następującej dokumentacji: w kosztorysie powykonawczym z dnia 31.08.2004 r. oraz w oświadczeniach na odwrocie faktur nr (...) z dnia 21.07.2004 r., nr 309/04 z dnia 28.07.2004 r , nr 356/04 z 3.08.2004 r., nr 372/04 z dnia 9.08.2004 r., nr 487/04 z dnia 28.08.2004 r.,

3. naruszenie przepisu art. 11 kpc w związku z art. 233 § 1 kpc mające wpływ na wynik sprawy poprzez bezpodstawne przyjęcie, iż powód nie udowodnił, iż dokumentacja sporządzona przez pozwanego albo na zlecenie pozwanego jest nierzetelna, podczas gdy sentencja wyroku z dnia 1 lutego 2016 r. Sądu Okręgowego w Sieradzu II Wydział Karny w zakresie przestępstw popełnionych przez D. F. inspektora nadzoru inwestorskiego zatrudnionego przez stowarzyszenia, w tym pozwanego jednoznacznie wskazuje na nierzetelność dokumentacji przedstawionej przez pozwanego do weryfikacji powodowi przed przyznaniem przez powoda dotacji oraz przed wypłatą środków z przyznanej dotacji.

4. naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. mające wpływ na wynik sprawy poprzez błędną ocenę dowodów tj. wyprowadzenie z materiału dowodowego wniosków z niego niewynikających, a mianowicie, że częściowe albo całkowite nie wykonanie zakresu rzeczowego inwestycji nie ma znaczenia w niniejszej sprawie, w kontekście nierzetelności dokumentacji będącej podstawą wypowiedzenia umowy dotacji, w szczególności nierzetelności zgłoszeń budowlanych.

5. naruszenie przepisów procesowych o domniemaniach wynikających z dokumentu urzędowego mające wpływ na wynik sprawy -tj. art. 244 kpc - wyroku karnego z 1 lutego 2016 r. poprzez nie przyjęcie, iż D. F. - inspektor nadzoru inwestorskiego zatrudniony przez pozwanego potwierdził nieprawdę w kosztorysie powykonawczym z dnia 1 lutego 2016 r. , co do faktu nierzetelności następującej dokumentacji: w kosztorysie powykonawczym z dnia 31.08.2004 r. oraz w oświadczeniach na odwrocie faktur nr (...) z dnia 21.07.2004 r., nr 309/04 z dnia 28.07.2004 r , nr 356/04 z 3.08.2004 r., nr 372/04 z dnia 9.08.2004 r., nr 487/04 z dnia 28.08.2004 r.,

6. naruszenie przepisu art. 11 kpc mające wpływ na wynik sprawy poprzez jego nie zastosowanie na skutek nie przyjęcia za udowodnione faktu stwierdzonego w sentencji wyroku z dnia 1 lutego 2016 r. który stwierdza, iż D. F. - inspektor nadzoru inwestorskiego zatrudniony przez pozwanego potwierdził nieprawdę w kosztorysie powykonawczym z dnia 31.08.2004 r. oraz w oświadczeniach na odwrocie faktur nr (...) z dnia 21.07.2004 r., nr 309/04 z dnia 28.07.2004 , nr 356/04 z 3.08.2004 r., nr 372/04 z dnia 9.08.2004 r., nr 487/04 z dnia 28.08.2004 r.,

7. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 353¹ k.c. poprzez niezastosowanie tego przepisu i bezpodstawne przyjęcie, iż istnienie dwóch różnych dokumentów - zgłoszeń budowlanych o różnej treści nie wypełnia przesłanek żadnego z punktów umowy skutkującego utratą pomocy finansowej, podczas gdyż stworzenie przez pozwanego dwóch zgłoszeń budowlanych odmiennej treści i przesłanie jednego do powoda, jako załącznik do wniosku o pomoc finansową, a

drugiego do Starostwa Powiatowego w W. jest wystarczającą podstawą faktyczną i prawną do wypowiedzenia umowy dotacji łączącej strony i żądania zwrotu dotacji,

8. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 471 k.c. , poprzez nie zastosowanie tego przepisu i tym samym przerwienie ciężaru dowodu na powoda w zakresie udowodnienia przez powoda że pozwany złożył nierzetelne dokumenty w tym zgłoszenia budowlane, podczas gdy to pozwany zgodnie z rozkładem ciężaru dowodu określonym w art. 471 kc. powinien udowodnić okoliczność, iż te dokumenty są rzetelne w sytuacji gdy zgłoszenia budowlane mają tą samą datę i różny zakres przedmiotowy, gdyż wykonanie robót i prac nie objętych zgłoszeniem stanowi samowolę budowlaną w rozumieniu przepisów prawa materialnego budowlanego.

9. naruszenie art. 6 k.c. w związku z 231 kpc i art. 232 kpc, poprzez zastosowanie tego przepisu zamiast przepisu art. 471 kc. w zakresie wymogu udowodnienia, że zgłoszenia budowlane są nierzetelne i wymaganie przez Sąd aby powód udowodnił nierzetelność zgłoszeń budowlanych, w sytuacji gdy sam Sąd stwierdza że zgłoszenia się od siebie różnią zakresem przedmiotowym, tak więc ciężar dowodu iż zgłoszenia są rzetelne spoczywa na pozwanym, a nie powódzie, gdyż fakt nierzetelności zgłoszeń został przez powoda udowodniony- wykazany,

10. naruszenie art. 6 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie, gdyż podniesienie przez pozwanego zarzutów ze stosunku podstawowego (porozumienia wekslowego) nie powoduje bowiem utraty przez posiadacza weksla formalnej i materialnej legitymacji wekslowej. W dalszym ciągu zatem to na dłużniku wekslowym ciąży obowiązek udowodnienia, że weksel został wypełniony niezgodnie z zawartym porozumieniem (art. 6 k.c.), czego pozwany w niniejszej sprawie nie udowodnił, w związku z art. 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe.

11. naruszenie prawa materialnego, tj. przepisów kodeksu cywilnego o formie czynności prawnej, tj. art. 74 k.c. obowiązujących dla tej sprawy, poprzez dopuszczenie do przesłuchania świadków strony pozwanej na okoliczności przeciwko osnowie i ponad osnowę dokumentów, w tym dokumencie urzędowego tj. wyroku karnego z dnia 1 lutego 2016 r.,

12. naruszenie przepisu art. 362 § 1 kc poprzez jego nie zastosowanie, tj. bezpodstawne przyjęcie iż nie zachodzi przeciwna przyczynowość w zakresie przyjęcia, iż pozwany przedstawił powodowi nierzetelne dokumenty, w tym zgłoszenia budowlane oraz

13. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 5 kc poprzez nieuzasadnione jego zastosowanie, tj. brak podstaw faktycznych i prawnych do zastosowania w niniejszym stanie faktycznym sprawy art. 5 k.c. przeciwko powodowi, który ma prawo dochodzić swojego roszczenia i fakt ten nie może być objęty dyspozycją art. 5 k.c. w szczególności choćby dlatego że istnieje wyrok karny za 1 lutego 2016 r. stwierdzający nierzetelność dokumentacji wytworzonej przez pozwanego albo wytworzonej na zlecenie pozwanego i to pozwany narusza zasady współzycia społecznego – w szczególności zasadę uczciwości kupieckiej i uczciwości w obrocie prawnym poprzez zachowanie pozwanego polegające na potwierdzaniu nieprawdy w dokumentach przez osoby przez pozwanego zatrudnione.

14. naruszenie prawa materialnego tj. art. 65 § 2 k.c. poprzez błędną wykładnię tego przepisu, tj. dokonanie wadliwej interpretacji umowy łączącej strony, poprzez bezpodstawne przyjęcie że brak było podstaw do wypowiedzenia umowy, w sytuacji gdy są nierzetelne zgłoszenia robót budowlanych oraz inne dokumenty wytworzone przez pozwanego albo osoby trzecie na zlecenie pozwanego wymienione w sentencji wyroku karnego z dnia 1 lutego 2016 r. Sądu Okręgowego w Sieradzu II Wydział Karny,

15. naruszenie art. 6 k.c. w związku z art. 233 § 1 kpc poprzez przerwienie ciężaru dowodu w zakresie udowodnienia nierzetelności zgłoszeń budowlanych na powoda, podczas gdy powód wykazał rozbieżność zgłoszeń budowlanych z tą samą datą ich sporządzenia, a pozwany jako dłużnik wekslowy nie wykazał że weksel został wypełniony niezgodnie z zawartym porozumieniem (art. 6 k.c.), w związku z art. 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe.

16. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe, poprzez jego nie zastosowanie w niniejszym stanie faktycznym, co skutkowało przerwieniem ciężaru dowodu w zakresie udowodnienia

nierzetelności zgłoszeń budowlanych na powoda, podczas gdy powód wykazał nierzetelność zgłoszeń budowlanych z tą samą datą ich sporządzenia, a pozwany jako dłużnik wekslowy nie wykazał że weksel został wypełniony niezgodnie z zawartym porozumieniem

17. naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na wynik sprawy, tj. nierozpoznanie istoty sprawy -naruszenie art. 233 § 1 kpc - poprzez nie poczynienie przez Sąd ustaleń faktycznych na okoliczność wykonania przez pozwanego prac objętych umową, na okoliczność nierzetelności dokumentacji przedstawionej przez pozwanego powodowi co umożliwiałyby Sądowi I instancji prawidłową ocenę dowodów w zakresie nierzetelności dokumentacji złożonej powodowi przez pozwanego, w tym zgłoszeń budowlanych, naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na wynik sprawy, tj. brak oceny dowodów w zakresie zeznań świadków, których zeznania Sąd I instancji pominął - tj. naruszenie art. 233 § 1 kpc ,

18. naruszenie prawa materialnego, tj. § 26a ust. 10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 maja 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu i kierunków działań oraz sposobów realizacji zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w zakresie gospodarowania środkami pochodzącymi z funduszy Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 102, poz. 928, z późn. zm.) poprzez jego niezastosowanie, wobec przyjęcia przez Sąd I instancji, że pozwany nie jest zobowiązany do zwrotu powodowi otrzymanej od niego pomocy finansowej w ramach Programu (...), pomimo naruszenia przez pozwanego zasad konstruowania budżetu przedsięwzięcia i sfinansowania inwestycji w całości ze środków publicznych;

Skarżąca wniosła o - powołanie biegłego sądowego z zakresu budownictwa lądowego na okoliczność czy przedmiot umowy został wykonany zgodnie z prawem budowlanym, w szczególności czy pozwany wykonał inwestycje legalnie, czy też w pewnym zakresie w ramach samowoli budowlanej, czy w ogóle inwestycja została przez pozwanego wykonana w oparciu o akta sprawy cywilnej, akta sprawy karnej II K 76/15 oraz akta sprawy karnej toczącej się w S. II Wydział Karny i wizję lokalną w terenie, a po przeprowadzeniu dowodu z opinii biegłego wnosząc o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego i włączenie jej do materiału /dowodowego w sprawie.,

- oraz o przeprowadzenie przez Sąd II instancji dowodu z sentencji wyroku karnego z dnia 1 lutego 2016 r. w zakresie nierzetelności dokumentacji wytworzonej przez pozwanego, gdyż Sąd I instancji tego dowodu nie przeprowadził i nie ocenił w sposób prawidłowy na okoliczność, iż pozwany przedstawiał powodowi nierzetelną dokumentację, w tym kosztorys powykonawczy z dnia 31.08.2004 r. oraz w oświadczeniach na odwrocie faktur nr (...) z dnia 21.07.2004 r., nr 309/04 z dnia 28.07.2004 , nr 356/04 z 3.08.2004 r., nr 372/04 z dnia 9.08.2004 r., nr 487/04 z dnia 28.08.2004 r., podpisane przez D. F. - inspektora nadzoru inwestorskiego zatrudnionego przez pozwanego.

Wskakując na powyższe zarzuty skarżąca wniosła zmianę zaskarżonego wyroku w całości i uwzględnienie powództwa w całości poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty dochodzonej pozwem wraz z odsetkami zgodnie z żądaniem pozwu oraz kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego, ewentualnie, o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Przede wszystkim nie można podzielić zarzutu naruszenia art.6 k.c. odnoszącego się do rozłożenia ciężaru dowodu w zakresie wykazywania, że weksel stanowiący podstawę dochodzonego roszczenia został wypełniony niezgodnie z zawartym porozumieniem.

W tym przypadku weksel in blanco został podpisany przez osoby fizyczne, bez wskazania, że reprezentują one inny podmiot. W orzecznictwie przyjmuje się, że jeśli ktoś podpisuje weksel w cudzym imieniu, to musi umieścić swój własny podpis, z wyrażeniem stosunku pełnomocnictwa lub zastępstwa do zastąpionej osoby. Zatem przy podpisie składanym w cudzym imieniu na wekslu niezbędne jest oznaczenie osoby zastępowanej oraz wskazanie stosunku

zastępstwa. Jedynie nie jest konieczne wskazywanie stosunku zastępstwa, jeżeli z treści weksla wynika wyraźnie, iż podpis został złożony przez przedstawiciela – chodzi w szczególności o złożenie podpisu przez osobę fizyczną przy pieczęci firmowej osoby prawnej przystawionej pod oświadczeniem wekslowym składanym przez tę osobę prawną (tak SN w uzas. wyroku z dnia 2.03.2016r., V CSK 406/15).

Ze statutu pozwanego (...) Klubu Sportowego (...) w P. wynika, że Klub posiada osobowość prawną jako stowarzyszenie. Zatem aby ta osoba prawna ponosiła odpowiedzialność wekslową, osoby fizyczne podpisane na wekslu, powinny wskazać stosunek zastępstwa łączący ich z reprezentowaną osobą, albo przynajmniej podpisać się pod pieczęcią Klubu. Tymczasem na wekslu z dnia 9 czerwca 2014r. złożonym do akt sprawy nie ma ani pieczęci Klubu, ani wskazania, że E. C. i S. S. działają w imieniu Klubu.

W tej sytuacji strona powodowa nie mogła skutecznie dochodzić należności od (...) Klubu Sportowego (...) w P. na podstawie weksla i korzystać z określonych Prawem wekslowym przywilejów dowodowych.

Nie doszło zatem do naruszenia art.10 ustawy Prawo wekslowe, skoro bowiem powództwo przeciwko stronie pozwanej jako osobie prawnej nie mogło być oparte na wekslu podpisanym przez osoby fizyczne bez wskazania stosunku zastępstwa, to bez znaczenia jest zarzut, że strona pozwana nie wykazała, że weksel został wypełniony niezgodnie z zawartym porozumieniem.

Niezależnie od powyższych rozważań, należy wskazać, że zgodnie z treścią §11 ust.5 umowy z 27.06.2004r. Agencja zobowiązała się zwrócić beneficjentowi weksel in blanco po upływie 5 lat od dnia dokonania ostatniej płatności przez Agencję, z czego strona powodowa nie wywiązała się, mimo dokonania płatności w dniu 5.05. 2005r. i upływu 5 lat z dniem 5.05.2010r.

Koniecznym jest następnie odniesienie się do sformułowanych przez apelującego zarzutów naruszenia przepisów prawa procesowego, gdyż wnioski w tym zakresie determinują rozważania co do zarzutów naruszenia prawa materialnego. Jedynie bowiem nieobarczone błędem ustalenia faktyczne, będące wynikiem należytej przeprowadzonego postępowania mogą być podstawą oceny prawidłowości kwestionowanego rozstrzygnięcia w kontekście twierdzeń o naruszeniu prawa materialnego.

Należy mieć na uwadze, że zaofiarowany przez strony materiał dowodowy podlega swobodnej ocenie sądu, według kryteriów przewidzianych w art.233 §1 k.p.c. Dla skuteczności zarzutu naruszenia tego przepisu nie wystarcza jedynie stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego nie odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest przede wszystkim wykazanie przyczyn dyskwalifikujących ocenę sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wykazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy analizie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając (tak SN w orzecz. z 23.01.2001r., IV CKN 970/00). Postawienie zarzutu obraży art.233 §1 k.p.c. nie może polegać na zaprezentowaniu stanu faktycznego ustalonego przez apelującego na podstawie własnej oceny dowodów. Skarżący może tylko wskazywać, posługując się argumentami jurydycznymi, że sąd rażąco naruszył zasady logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego i że uchybienie to mogło mieć wpływ na wynik sprawy (tak SN w wyroku z 18.06.2004r., II CK 369/03, Lex nr 174131).

W szeregu zarzutach naruszenia art.233 §1 k.p.c. apelujący w istocie odnosi się do jednej kwestii – nieuwzględnienia przez Sąd I instancji kwestii złożenia przez stronę pozwaną jako beneficjenta pomocy finansowej z Przedakcesyjnego Programu (...) fałszywych lub nierzetelnych dokumentów czy oświadczeń, które miały wpływ na przyznanie tej pomocy, a co stanowiło podstawę wypowiedzenia umowy z dnia 27.06.2004r. o udzielenie przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w W. na rzecz pozwanego Klubu Sportowego pomocy finansowej z funduszy Unii Europejskiej i żądania zwrotu przyznanych środków. Do tego zagadnienia nawiązują zarzuty apelacji nr 1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 13, 15, 18.

Sąd Okręgowy bardzo szczegółowo odniósł się do tej kwestii.

Przede wszystkim należy wskazać, że strona powodowa wypowiadając umowę w dniu 27 maja 2011r. powołując się na naruszenie §9 lit. e) oraz h) łączącej strony umowy, wskazała na brak poprawnego zgłoszenia robót budowlanych do Starostwa Powiatowego w W. wobec zakresu prac wykazanych w planie projektu. Agencja wskazała, że do wniosku o przyznanie pomocy zostało dołączone zgłoszenie robót budowlanych z dnia 19.12.2003r. określające zakres robót i podpisane przez E. C., zaś w dokumentach Starostwa Powiatowego w W. znalazło się potwierdzenie zgłoszenia robót budowlanych, ale o innej treści i podpisane przez S. S..

W wypowiedzeniu umowy wskazano ponadto na naruszenie §3 ust.1 w związku z §4 ust.2, §6 ust.1 lit.b), §9 lit.h) umowy, w związku z tym, że pomoc finansowa z Programu (...) łącznie z pomocą pochodzącą z innych środków publicznych przekroczyła 50% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia.

Należy zgodzić się z oceną Sądu Okręgowego, że kwestia istnienia dwóch zgłoszeń robót budowlanych nie wypełnia żadnego z punktów umowy łączącej strony, skutkującego utratą pomocy finansowej. Żaden z tych dokumentów nie był dokumentem fałszywym lub stwierdzającym nieprawdę. Zakres prac w obu zgłoszeniach nie różnił się od siebie istotnie, a powód nie wykazał w jaki sposób, wskazana okoliczność wywarła istotny wpływ na przyznanie pomocy finansowej stronie pozwanej, co było warunkiem koniecznym rozwiązania umowy w trybie §10 ust.1 w związku z §9 pkt. h) umowy. Należy też podkreślić, że obydwa zgłoszenia mieściły się w przedmiocie umowy określonym w §2 ust.1.

Kwestia ta nie jest istotna także w sytuacji, gdy brak jest postępowania administracyjnego, które stwierdziłoby, że prace wykonane przez pozwaną Klub stanowią samowolę budowlaną, a wobec dokonania przez Agencję kontroli wykonanych robót i zatwierdzenia wszystkich wykonanych prac, należy jednoznacznie przyjąć, że Agencja miała pełną wiedzę na temat zakresu inwestycji i ten stan zaakceptowała dokonując odbiorów. Agencja dokonała odbioru całości inwestycji, uznała więc jej zakres za zgodny z umową. Dodatkowo należy podkreślić, że przedmiot umowy wskazany w §2 ust.1 umowy nie odpowiada w całości żadnemu ze zgłoszeń budowlanych, zatem oceniając składane przez pozwaną Klub zgłoszenie o nieco innej treści, Agencja nie przywiązała do tego wagi, skoro zawarła umowę i uruchomiła pomoc finansową.

Ponadto należy zwrócić uwagę na jeszcze jedno zagadnienie. Proces przyznawania środków finansowych z funduszy Unii Europejskiej ma charakter ściśle sformalizowany, wymaga szczegółowego, dokładnego wypełnienia druków i złożenia określonych dokumentów. W załączonym do akt druku wniosku o pomoc finansową, który był wypełniany przez (...) Klub Sportowy (...), między innymi był wskazany wykaz załączników. Wśród 10 załączników wymienia się tam między innymi kopię prawomocnej decyzji pozwolenia na budowę, nie jest zaś wymienione zgłoszenie robót budowlanych. Zakres planowanych prac był natomiast wskazywany w innych załącznikach, jak plan przedsięwzięcia, kosztorys, czy harmonogram rzeczowo – finansowy. Nie wiadomo zatem, na jakiej podstawie Agencja żądała złożenia zgłoszenia robót budowlanych, skoro nie wymieniono takiego dokumentu w ramach załączników. Skoro tak, to nawet niezłożenie takiego dokumentu nie mogło mieć istotnego wpływu na przyznanie pomocy, podobnie jak złożenie niedokładnych zgłoszeń.

Poza tym określenia zawarte w §9 pkt. h) tj. złożenie dokumentów fałszywych, stwierdzających nieprawdę, nieprawdziwych, nierzetelnych, zakłada nieuczciwe, niesolidne, celowo wprowadzające w błąd działanie osoby zobowiązanej do złożenia dokumentów czy oświadczeń, gdy tymczasem skoro zgłoszenia robót budowlanych wypełniały dwie osoby i w dodatku znaczna część robót w ogóle nie wymagała takiego zgłoszenia, zgodnie z przepisami Prawa budowlanego, to oznacza, że osoby te nie porozumiały się co do tego, że części prac w ogóle nie powinno się wskazywać w zgłoszeniu robót budowlanych, zatem ich wyszczególnienie czy brak tego wyszczególnienia, nie miało prawnego znaczenia.

Tym bardziej zatem wypowiedzenie umowy z odniesieniem się do nierzetelności powyższych dokumentów było bezpodstawne.

W powyższym zakresie nie doszło do naruszenia art.231 k.p.c. i art.232 k.p.c.

Zarzut naruszenia art.361 §1 k.c. (pomyłkowo wskazano art.362 §1 k.c.) nie jest trafny. Strona powodowa nie dochodziła bowiem odszkodowania, tylko zwrotu udzielonej pomocy finansowej.

Z kolei jeśli chodzi o źródła finansowania inwestycji, to pozwany Klub w dokumentacji wnioskowej wskazał źródło pochodzenia własnego udziału w przedsięwzięciu jako środki przekazane przez Gminę S.. Gmina S. w dniu 31 marca 2004r. podjęła uchwałę, na mocy której przystąpiła do pozwanego stowarzyszenia. Agencja, w świetle tej uchwały, uznała środki wniesione przez Gminę, za środki własne beneficjenta. Osoby odpowiedzialne za weryfikację formalną wniosku ze strony Agencji, nie stwierdziły w tym zakresie żadnych nieprawidłowości.

Słusznie Sąd Okręgowy podkreślił, że informacja o stwierdzeniu nieważności uchwały Rady Gminy S. o przystąpieniu do (...) Klubu Sportowego (...) powinna być znana Agencji, gdyż została ona opublikowana w Wojewódzkim Dzienniku Urzędowym oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, była więc podana do publicznej wiadomości, a tego rodzaju informacje Agencja jako instytucja udzielająca pomocy finansowej stowarzyszeniom winna śledzić.

Poza tym Agencji powinno być wiadomo, że zawarcie umowy o dotację z jednostką samorządu terytorialnego nie oznacza, że środki takie tracą swój publicznoprawny charakter (tak uchwała składu 7 sędziów NSA z 24.06.2002r., (...) 6/02, Legalis nr 55464). Zatem bez względu na to, czy Gmina S. byłaby członkiem stowarzyszenia, czy nie, udzielona przez nią dotacja nie mogła być zaliczona do dochodów własnych strony pozwanej. Z ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że Agencja była poinformowana o fakcie finansowania inwestycji przez Gminę S. przed zawarciem umowy o udzielenie pomocy finansowej. Powódka zawierając umowę z pozwanym stowarzyszeniem zaakceptowała zatem, że udział własny pozwanego pochodzący ze środków publicznych będzie stanowił 50% całkowitych kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia. Nie sposób więc uznać, że to pozwany składał nieprawdziwe oświadczenia w tym przedmiocie, bowiem to przedstawiciele Agencji nieprawidłowo interpretowali oświadczenia stowarzyszenia. To Agencja miała obowiązek oceny prawidłowości składanego wniosku i weryfikacji dokumentów. Jednak strona powodowa pomimo, że już na etapie składania wniosku pozwane stowarzyszenie nie spełniało kryteriów przyznania pomocy finansowej określonych w §26 a ust.10 rozporządzenia RM z dnia 14 maja 2002r. w sprawie szczegółowego zakresu i kierunków działań oraz sposobów gospodarowania środkami pochodzącymi z funduszy Unii Europejskiej (Dz. U. nr 102 poz.928), zawarła umowę, a więc oceniła wniosek jako prawidłowo złożony, a następnie wypłaciła stronie pozwanej środki finansowe z programu (...).

Trafny jest też wniosek Sądu Okręgowego, iż ze swojej niewiedzy lub zaniedbań Agencja nie może wywodzić korzystnych dla siebie skutków prawnych.

Zarzut naruszenia §26 a ust.10 wymienionego rozporządzenia RM z 14 maja 2002r. nie może się ostać w takiej sytuacji.

Strona powodowa nie udowodniła, że pozwane stowarzyszenie wprowadziło ją w błąd. Z materiału dowodowego wynika bowiem, że przedstawiciele strony pozwanej nie wiedzieli o uchyleniu uchwały Rady Gminy S. i dowiedzieli się o tym dopiero po przeprowadzonej w 2010 roku kontroli przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Jest niewątpliwe, że obowiązek weryfikacji dokumentów i prawidłowości finansowania przedsięwzięcia spoczywał na Agencji, która miała wyspecjalizowanych pracowników, którzy winni kompetentnie wnioski o udzielenie pomocy finansowej i załączane dokumenty kontrolować. Skoro przedstawiciele powódki jako państwowej osoby prawnej, zaakceptowali wniosek pozwanego klubu, nie kwestionowali złożonych dokumentów, zawarli umowę, uznając, że warunki do jej zawarcia zostały spełnione, a następnie potwierdzili wykonanie przedsięwzięcia poprzez wypłatę pomocy finansowej, zatem na każdym etapie realizacji programu mieli wgląd zarówno w dokumenty jak i faktyczne wykonanie umowy, to nie ma podstaw do przyjęcia, że to nieuczciwe postępowanie pozwanego doprowadziło do wypłaty na jego rzecz środków z programu (...).

Z umowy łączącej strony wyraźnie wynikało, że Agencja nie uwzględni wniosku o płatność między innymi w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w dokumentacji złożonej wraz z wnioskiem o płatność, niezrealizowania lub niepełnego zrealizowania przedsięwzięcia określonego w umowie lub jego etapu, zgodnie z harmonogramem

rzeczowo – finansowym, jeżeli Agencja zaakceptuje jedynie część załączników do wniosku o płatność, stanowiących udokumentowanie poniesionych przez beneficjenta wydatków w ramach realizacji przedsięwzięcia, w przypadku przekroczenia limitu łącznej pomocy z funduszy (...) i pomocy z innych środków publicznych. Skoro dokonano płatności, to oznacza, że Agencja kontrolując realizację umowy, stwierdziła, że wszystkie warunki do wypłaty zostały spełnione i w ten sposób pokwitowała wykonanie umowy przez pozwane stowarzyszenie.

Kolejne zarzuty wiążą się z nieuwzględnieniem przez Sąd Okręgowy treści wyroku skazującego D. F. – inspektora nadzoru inwestorskiego zatrudnionego przez stowarzyszenie za przestępstwa dotyczące potwierdzenia nieprawdy w kosztorysie powykonawczym oraz w oświadczeniach na odwrocie określonych faktur. Zarzuty te obejmują naruszenie art.233 §1 k.p.c., art.11 k.p.c., art.244 k.p.c.

Wbrew zarzutom apelującego, Sąd I instancji przyjął w ramach ustaleń, że D. F. został skazany prawomocnym wyrokiem z dnia 1 lutego 2016r. za zarzucane mu czyny.

Co do zasady sąd cywilny związany jest ustaleniami zawartymi w sentencji wyroku i kwalifikacją przestępstwa, uwzględniającymi jego znamiona, za popełnienie którego objęte nim osoby zostały skazane. Zasada wyrażona w art.11 k.p.c. nie stoi jednak na przeszkodzie czynieniu przez sąd cywilny własnych ustaleń w części wykraczającej poza znamiona konkretnego czynu, także ewentualnie mniej korzystnych dla pozwanego. Tym bardziej nie doznaje przeszkód sąd cywilny w samodzielnym ustalaniu skutków czynu, stanowiącego przestępstwo, w sferze odpowiedzialności cywilnej, które nie zostały opisane w sentencji prawomocnego wyroku skazującego. Badanie w sprawie cywilnej podstaw i zakresu związania wyrokiem skazującym musi objąć ocenę wystąpienia wszystkich jego elementów, w tym także tego, czy popełnione przestępstwo wpłynęło, a jeśli tak, to w jakim zakresie, na szkodę, której naprawienia domaga się strona powodowa (tak SA w Katowicach w wyroku z dnia 7.09.2017r., VACa 855/16).

Wykładnia art.11 k.p.c. powinna być dokonywana w sposób ścisły, a nawet zawężający i nie może prowadzić do poszerzenia zakresu związania przez wyłączenie spod ustaleń i oceny sądu cywilnego innych okoliczności, niż tylko te, które wynikają z ustaleń prawomocnego wyroku skazującego i przesadzają o popełnieniu przestępstwa (tak SN w wyroku z dnia 21.04.2015r., I UK 338/14).

Sąd Apelacyjny w Warszawie w sprawie VI ACa 1456/15, analogicznej pod względem faktycznym i prawnym, trafnie podkreślił, że ani z aktu oskarżenia, ani z treści wyroku karnego nie można wywieść, że pozwany nie wykonał przedmiotu umowy, czy też świadomie przedkładał nierzetelne dokumenty. Opisy czynów osób skazanych wyrokiem karnym są na tyle ogólne i pośrednio związane z realizacją projektów przez różne stowarzyszenia, że nie można na ich podstawie ustalić, w jaki sposób działania tych osób miały wpływ na projekt realizowany przez stronę pozwaną. Dotychczas żaden członek pozwanego stowarzyszenia nie został skazany, a brak jest dowodów, by pozyskiwali oni dokumenty stwierdzające nieprawdę. Przedstawiciele stowarzyszenia oświadczając, że projekt został zrealizowany, nie byli zobowiązani uprzednio osobiście weryfikować zakres wykonanych prac, czy badać rzetelność dokumentów podpisywanych przez inspektora nadzoru.

Nade wszystko należy podkreślić, że złożenie nierzetelnych dokumentów czy oświadczeń, innych niż zgłoszenie robót budowlanych nie stanowiło podstawy wypowiedzenia umowy.

W ramach postępowania cywilnego w przedmiocie zwrotu środków unijnych ocenia się zasadność rozwiązania umowy o dofinansowanie. Nawet jeśli naruszone zostałyby przepisy dotyczące zawarcia umowy, czy też byłyby jakieś nieprawidłowości w odbiorze robót, to nie można pominąć, że z przeprowadzonych w sprawie dowodów w postaci zeznań świadków, zdjęć i licznych dokumentów wynika, że przedmiotowa inwestycja została wykonana. Powód nie wykazał jakie konsekwencje finansowe rodziły powoływane nieprawidłowości. Nie można zapominać, że cofnięcie bezprawnie uzyskanej korzyści wiąże się jedynie z takimi nieprawidłowościami, które spowodowały, lub mogły spowodować szkodę w budżecie unijnym. Instytucja zarządzająca przekazująca beneficjentowi środki finansowe zobowiązana jest czuwać, by przy wykorzystaniu środków unijnych nie dochodziło do nieprawidłowości tj. naruszania przepisów, które spowodowały lub mogły spowodować szkodę lub nieuzasadnione wydatki. Niewątpliwie to stronę powodową obciążał obowiązek wykazania, jakich uchybień dopuściło się pozwane stowarzyszenie, które spowodowały

lub mogły spowodować szkodę w budżecie Unii Europejskiej lub w budżecie kraju (tak SA w Poznaniu w wyroku z dnia 13.11.2012r., I ACa 801/12, L. nr (...)).

Apelujący pomija, że postępowanie karne dotyczyło także prezesa (...) Oddziału (...) Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – J. B., który zapewniał pomoc w przygotowywaniu dokumentacji dla pozwanego stowarzyszenia, weryfikował wnioski, decydował o przyznaniu dotacji, kontrolował wykonanie inwestycji. Wszystkie środki zostały spożytkowane na cele publiczne. Przedstawiciele stowarzyszenia mieli podstawy do działania w zaufaniu do instytucji państwowej reprezentowanej przez jej przedstawiciela, w przekonaniu o odpowiednich kompetencjach prezesa Oddziału Agencji i prawidłowości podejmowanych w imieniu Agencji czynności w związku z ubieganiem się o przyznanie dotacji z funduszy unijnych.

W tej sytuacji strona powodowa nie może obarczać pozwanego odpowiedzialnością za swoją niekompetencję, błędy popełnione w trakcie składania wniosku o dofinansowanie i realizacji inwestycji, a także działania przestępcze swojego przedstawiciela.

Z tych względów zarzuty naruszenia art.353(1) k.c. oraz art.471 k.c. i 74 k.c. należało uznać za chybione.

Niezasadnie apelujący zarzuca naruszenie przez Sąd Okręgowy art.5 k.c. poprzez jego zastosowanie. Zgodnie z treścią tego przepisu nie można czynić ze swego prawa użytku, który byłby sprzeczny ze społeczno- gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Zastosowanie tego unormowania winno mieć miejsce w szczególnych przypadkach, w których wykorzystywanie uprawnień wynikających z przepisów prawa prowadziłoby do skutku nie aprobowanego w społeczeństwie ze względu na przyjętą w tym społeczeństwie zasadę współżycia społecznego (tak SN w wyroku z dnia 15.02.2017r., II CSK 236/16).

W tym przypadku, nawet gdyby uznać, że istnieją podstawy do żądania od strony pozwanej zwrotu przyznanej pomocy finansowej, to należy podkreślić, że członkowie pozwanego stowarzyszenia za namową władz lokalnych zaangażowali się w działalność na rzecz lokalnej społeczności, a efektem ich zaangażowania, poświęconego czasu nie był ich osobisty zysk, ani też zysk stowarzyszenia, a poprawa jakości życia mieszkańców gminy i poprawa infrastruktury służącej wszystkim. Skutki pozytywnego działania strony pozwanej i innych stowarzyszeń, które pozyskiwały środki unijne są widoczne do chwili obecnej. Inwestycja została przeprowadzona, zakończona, odebrana i rozliczona. Pozew wpłynął po nieomal 10 latach od wykonania umowy. Środki zostały spożytkowane zgodnie z celem, na

jaki zostały przyznane, procedury odbywały się według zaleceń przedstawicieli strony powodowej, zgodnie z dokonywaną przez nich interpretacją prawa i pod ich ścisłą kontrolą. Obciążanie obecnie strony pozwanej - niewielkiego lokalnego klubu sportowego – obowiązkiem zwrotu udzielonej pomocy wraz z odsetkami ustawowymi licznymi jak dla zaległości podatkowych byłoby sprzeczne z zasadami uczciwego obrotu, zasadą zaufania obywateli do władzy publicznej i sprawiedliwości społecznej, zwłaszcza, że apelujący, formułując zarzuty, zupełnie pomija własną rolę w przyznaniu i rozliczeniu środków pomocowych.

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny dzieląc argumentację Sądu Okręgowego, oddalił apelację jako niezasadną na podstawie art.385 k.p.c.

O kosztach postępowania orzeczono w oparciu o art.98 §1 i 3 k.p.c. w związku z art.391 §1 k.p.c.